

Forhandlingen dreier sig nu herom.

Winther: Da dette Lovforslag efter min Overbevisning angaar et rent indre kirkeligt Spørgsmaal, med Hensyn til hvilket det i høieste Grad maa være af Vigtighed for Menigheden, at der ikke indgribes deri af andre udenfor Menigheden staaende, eftersom det er deres Livsspørgsmaal, kan jeg sige, saa er min Stilling til den foreliggende Dagsorden en anden end min Stilling til de Dagsordener, der ere vedtagne i de foregaaende Dage. Efter min Overbevisning bør vi, ihvorvel vi have grundlovmæssig Ret til at tage Beslutning angaaende denne Sag, dog ikke gjøre det, saalænge der i denne Forsamling kan være Katholiker, Løber og andre Folk, der ikke ere Medlemmer af Folketirken; saalænge dette er Tilfældet, forekommer det mig, at vi ikke bør vedtage nogen saadan Lov. Det er efter min Mening et grovt Indgreb i Folketirkens Frihed, som dog ligesaa godt er hævdet ved Grundloven som noget andet religiøst Samfund. Af denne Grund altsaa kan jeg ikke deltage i Afstemningen om denne Sag, naar den ligger for, og jeg skal derfor ogsaa afholde mig fra at stemme over den foreliggende Dagsorden; men da jeg i Øvrigt har bifaldet de Skridt, der ere blevne gjorte i de foregaaende Sager i lignende Retning, syntes jeg, at jeg skyldte mig selv at forklare, hvorfor jeg ikke vil deltage i denne Afstemning.

Brig: Den Fremgangsmaade, som det ærede Flertal nu har fulgt i flere Sager, kan jeg i og for sig betragte som overmaade fornuftig fra deres Standpunkt, og jeg skal ikke indlade mig paa at omtale den videre. Naar det imidlertid gjentagne Gange er blevet udtalt, at man har fulgt den, fordi det skulde staa klart for Kongen og Landet, at det navnlig var Ministeriet, der var Skyld i, at disse Sager bleve standsede, saa kan jeg ikke lade denne Dagsorden gaa hen uden at modsigge denne Paastand. Det er jo en Kjendsgjerning, der ikke lader sig benegte, at disse Sager gjentagne Gange have været behandlede baade i Folkethinget og i Landsthinget, og det har tydelig viist sig, at man i Landsthinget staar paa samme Standpunkt som Mindretallet her i Salen og Ministeriet. Jeg tror derfor, at hvis man vil gjøre det klart, at det kun er Ministeriet, der er Skyld i, at disse Sager ikke kunne fremmes, er dette ikke en korrekt Fremstilling, og jeg vil derfor neblægge Indsigelse derimod.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet: Det kan ikke være overraskende for mig at møde denne Dagsorden, eftersom den i de senere Dage allerede oftere er fremkommen. Man synes ved denne Gjentakelse at have bragt det dertil, at det er blevet en Slags staaende Fremgangsmaade, der — man tage mig det ikke

vilde op — virkelig synes at minde om den gamle Mythe om Saturnus, der opaad sine egne Børn. Jeg skal selvfølgelig ikke i fjerneste Maade indlade mig paa at udtale nogen Dom om denne Løstik, men jeg skal ikke negte, at den lige overfor det Lovforslag, der her foreligger, — og jeg formoder, at Forslaget om en Dagsorden skal gjentages ved det næste paa Dagsordenen opførte Lovforslag — synes mig at være temmelig uforstaaelig. Det kan dog ikke være Meningen, at man ved en saadan Dagsorden, om den endog, hvad forventelig vil ske, vedtages af et Flertal her, i mindste Maade vil kunne forandre den almindelige Dom om den hele Situation, som nu igjennem et Par Aar har bestaaet med Hensyn til disse Lovforslag. Kjendsgjerningerne foreligge jo saa tydelig, at man ikke kan komme bort fra dem. Det er aldeles vist og uimodsigeligt, som ogsaa berør af den ærede sidste Tale, at dette Lovforslag, da det af Regjeringen var indbragt i det andet Thing, blev saa at sige enstemmig vedtaget der med de Forandringer og Modifikationer, som Ministeriet villig gif ind paa, og at det, da det efter at være forandret her i Thinget kom tilbage til det andet Thing, blev forfattet der med et aldeles overveieende Flertal. Der kan virkelig ikke være nogen begrundet Tvivl om det andet Things Stilling til dette Forslag, eller overhovedet om Stemningen i dette Thing, eller om Forholdet mellem det Flertal og det Mindretal, der har været tilstede. Hvad Regjeringen angaar, maa jeg gjøre en bestemt Indsigelse imod, at der ikke i denne Sag som i andre Sager er viist en Tilbøjelighed til Smødekommen fra Ministeriets Side. Jeg tror allerede, at det, at Lovforslaget blev indbragt i den Skikkelse, hvori det kom frem, var en saadan Smødekommen. Jeg har oftere haat Leilighed til at bemærke, at Sligt ikke før var sket i samtlige 25 Aar — eller dengang i 22 à 23 Aar — af vort konstitutionelle Liv. Man var ganske bestemt gaaet ud fra, at man ikke vilde komme saa vidt fra Ministeriets Side, at man vilde fremlægge en saadan Lov, ikke alene af den Grund, som det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther) nylig antydede, men ogsaa af andre Grunde, f. Ex. den, som den daværende Kultusminister Borgen i sin Tid fremførte, nemlig den, at han ansaa et saadant Skridt for i høieste Grad fordærveligt for Menighedslivet, saaledes som det i Birkeligheden stillede sig. Jeg tror altsaa, at dette var et meget betydeligt Skridt fra Ministeriets Side. Her er jo vel at mærke Tale om at opgive den fulde frie Raadighed, som for Tiden tilkommer Regjeringen; her er Tale om en Opgivelse af en større eller mindre Del af den ubegrænsede Ret, som for Tiden er i Ministeriets Haand, men ikke desto mindre er der ogsaa fra Regjeringens Side viist Tilbøjelighed til at komme indpaa, og jeg maa tilstaa, at det virkelig overrasker mig, at man navnlig i denne Session vil, som den ærede Ordfører gjorde, antyde, at ingen